

ข้อบังคับประธานศาลฎีกา

ว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม

พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับประธานศาลฎีกาว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้เหมาะสม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับประธานศาลฎีกาว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับประธานศาลฎีกาว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรม

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม

“ผู้ยื่นคำขอ” หมายความว่า ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาล

“ทะเบียน” หมายความว่า ทะเบียนผู้เชี่ยวชาญของศาล

“คำขอ” หมายความว่า คำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาล

“ค่าป่วยการ” หมายความว่า เงินที่จ่ายเป็นค่าตอบแทนในการให้ความเห็นต่อศาลด้วยวาจา ไม่ว่าจะโดยการมาศาลหรือโดยระบบการประชุมทางจอภาพ หรือในการทำรายงานความเห็นเป็นหนังสือเสนอต่อศาล

“ค่าใช้จ่าย” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์บุคคล เอกสาร วัตถุ สถานที่ การตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ หรือการตรวจใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความเห็นหรือรายงานความเห็น และให้รวมถึงค่าพาหนะเดินทางตลอดจนค่าเช่าที่พักที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ข้อ ๕ ในการดำเนินการตามข้อบังคับนี้ ผู้อำนวยการอาจมอบหมายให้ข้าราชการในสำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรมดำเนินการแทนได้

ข้อ ๖ ให้เลขาธิการรักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหาเพื่อดำเนินการตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

การยื่นคำขอและการรับคำขอ

ข้อ ๗ ผู้ยื่นคำขอต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์

(๒) เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญโดยมีประสบการณ์ในทางที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี

(๓) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(๗) ไม่เคยถูกเพิกถอนทะเบียนตามข้อ ๒๓ (๔)

(๘) กรณีเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีองค์กรควบคุมวิชาชีพ ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต หรือประพฤติผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ

ข้อ ๘ ให้ผู้ยื่นคำขอยื่นคำขอโดยมีผู้รับรองตามแบบที่กำหนดต่อผู้อำนวยการ ณ สำนักกฎหมาย และวิชาการศาลยุติธรรม พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาทะเบียนบ้าน

(๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวข้าราชการ

(๓) สำเนาแสดงคุณสมบัติพร้อมแสดงต้นฉบับ

(๔) รูปถ่ายสี ขนาด ๒.๕ x ๓ ซม. จำนวน ๕ รูป (ถ่ายไว้ไม่เกิน ๖ เดือน)

(๕) เอกสารหรือผลงานประกอบในทางที่ขอขึ้นทะเบียน

(๖) หนังสือรับรองขององค์กรควบคุมวิชาชีพ ในกรณีที่ขอขึ้นทะเบียนในสาขาวิชาชีพที่มีองค์กรควบคุมวิชาชีพ

ให้ผู้อำนวยการตรวจสอบคำขอและเอกสารที่ประกอบคำขอขึ้นทะเบียน หากถูกต้อง ให้ลงทะเบียนรับคำขอพร้อมกันกับออกใบรับให้แก่ผู้ยื่นคำขอและดำเนินการตามข้อบังคับต่อไป

หมวด ๒

การพิจารณาคำขอและการรับขึ้นทะเบียน

ข้อ ๙ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับคำขอ ให้ผู้อำนวยการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ โดยทำหนังสือเสนอเลขาธิการลงนาม เพื่อสอบถามข้อมูลอันเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอไปยัง

ผู้บังคับบัญชาของผู้ยื่นคำขอ องค์กรควบคุมวิชาชีพของผู้ยื่นคำขอ บุคคลที่ผู้ยื่นคำขอมีหน้าที่การงานที่เกี่ยวข้องอยู่และประกาศให้คัดค้าน ตลอดจนสอบถามและสลับรับฟังจากบุคคลอื่นใดตามที่เห็นสมควร แล้วทำความเห็นเบื้องต้นเสนอเลขาธิการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอจากบุคคลดังกล่าว

ข้อ ๑๐ ให้เลขาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย กรรมการไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน โดยมีข้าราชการตุลาการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านที่มีผู้ขอขึ้นทะเบียนอีกอย่างน้อยสองคนเป็นกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นในการรับขึ้นทะเบียนบุคคลเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาล

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากการตรวจสอบเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่โดยอาจขอให้ผู้ยื่นคำขอ หน่วยงาน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมหรือมาให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการก็ได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เริ่มการพิจารณา หากมีเหตุจำเป็นไม่อาจดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ขอขยายระยะเวลาการพิจารณาต่อเลขาธิการออกไปอีกได้ไม่เกิน ๓๐ วัน แต่ถ้ามีพฤติการณ์พิเศษทำให้คณะกรรมการไม่อาจพิจารณาเสนอความเห็นได้ภายในกำหนดเวลาหลังจากขอขยายเวลาแล้ว เลขาธิการอาจพิจารณาให้ขยายระยะเวลาเสนอความเห็นออกไปได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน

ในการพิจารณาของคณะกรรมการหากปรากฏข้อมูลที่เป็นผลร้ายต่อผู้ยื่นคำขอ ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบและให้โอกาสผู้ยื่นคำขอชี้แจงต่อคณะกรรมการได้

ข้อ ๑๒ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมคราวนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการที่มาประชุมให้ได้รับค่าเบี้ยประชุม ครั้งละ ๒,๐๐๐ บาท

ข้อ ๑๓ เมื่อได้รับความเห็นจากคณะกรรมการ ให้เลขาธิการพิจารณามีคำสั่งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็น กรณีที่มีคำสั่งรับขึ้นทะเบียน ให้ผู้อำนวยการขึ้นทะเบียนผู้ยื่นคำขอไว้ในสารบบทะเบียนมีกำหนดระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่เลขาธิการมีคำสั่ง

ให้เลขาธิการออกหนังสือสำคัญและบัตรประจำตัวให้แก่ผู้เชี่ยวชาญของศาลไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่เลขาธิการมีคำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียน ให้แสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งนั้น

ให้ผู้อำนวยการแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่เลขาธิการมีคำสั่ง เพื่อให้ผู้ยื่นคำขอมาลงนามรับทราบคำสั่งนั้นและให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอได้รับแจ้งคำสั่งเมื่อครบกำหนด ๗ วัน นับแต่วันส่งไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่มีคำสั่งรับขึ้นทะเบียน ให้ผู้ยื่นคำขอลงนามรับทราบคำสั่งพร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมที่สำนักการคลัง สำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน ๑,๐๐๐ บาท ภายในระยะเวลาสองเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอถอนชื่อออกจากทะเบียน

เมื่อผู้ยื่นคำขอลงนามรับทราบคำสั่ง และชำระค่าธรรมเนียมเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้อำนวยการมอบหนังสือสำคัญพร้อมบัตรประจำตัวให้แก่บุคคลดังกล่าว

ข้อ ๑๕ ให้เลขาธิการจัดให้มีทะเบียนผู้เชี่ยวชาญของศาลในสาขาต่าง ๆ โดยให้คำนึงถึงความจำเป็นแห่งราชการ

ให้ผู้อำนวยการเก็บรักษาสารบบทะเบียนผู้เชี่ยวชาญของศาลไว้ที่สำนักกฎหมายและวิชาการ ศาลยุติธรรม และให้มีหนังสือแจ้งศาล หน่วยงานที่ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับขึ้นทะเบียนดังกล่าวทำงาน และองค์กรควบคุมวิชาชีพทางสาขาที่ขึ้นทะเบียนทราบ

ในกรณีที่จำนวนของผู้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลในสาขาใดมีเพียงพอแก่ความจำเป็นในการปฏิบัติราชการของศาลแล้ว เลขาธิการอาจออกประกาศงดรับคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลในสาขาดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้

ข้อ ๑๖ ผู้เชี่ยวชาญของศาลที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้งจากศาลและปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรมโดยเคร่งครัด

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนผู้เชี่ยวชาญกรณีพิเศษ

ข้อ ๑๗ ให้ผู้อำนวยการตรวจสอบความจำเป็นที่จะต้องมีผู้เชี่ยวชาญของศาลในแต่ละสาขา หากปรากฏจำนวนผู้เชี่ยวชาญไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในสาขานั้น ๆ หรือไม่มีผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่จำเป็นต้องมีในการปฏิบัติงานของศาล ให้ผู้อำนวยการเสนอการขึ้นทะเบียนผู้เชี่ยวชาญกรณีพิเศษต่อเลขาธิการให้ความเห็นชอบ

เมื่อเลขาธิการเห็นชอบแล้ว ให้ผู้อำนวยการประสานงานกับองค์กรควบคุมวิชาชีพ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย หรือหน่วยงานที่มีผู้มีความรู้เชี่ยวชาญทำงานในสาขาที่ขาดแคลน เพื่อขอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๗ โดยได้รับความยินยอมของบุคคลดังกล่าว พร้อมข้อมูลที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญมายังผู้อำนวยการ เพื่อเสนอความเห็นต่อเลขาธิการพิจารณาขึ้นทะเบียนบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๘ เลขาธิการอาจยกเว้นค่าธรรมเนียมในการขึ้นทะเบียน ตลอดจนการต่อทะเบียนให้แก่ผู้เชี่ยวชาญของศาลในหมวดนี้ได้

หมวด ๔

การต่อทะเบียนและการแก้ไขข้อความ

ข้อ ๑๙ เมื่อครบกำหนดอายุทะเบียนผู้เชี่ยวชาญตามข้อ ๑๓ วรรคหนึ่งแล้ว หากผู้เชี่ยวชาญนั้นประสงค์จะต่ออายุทะเบียน ให้ยื่นคำขอต่ออายุทะเบียนตามแบบที่กำหนดต่อผู้อำนวยการภายใน ๖๐ วันก่อนวันครบกำหนดอายุทะเบียน เว้นแต่มีเหตุอันสมควรที่ไม่อาจยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนด

ให้ผู้อำนวยการตรวจสอบความถูกต้องของคำขอแล้วทำความเห็นเบื้องต้นเสนอเลขาธิการภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับคำขอ

เลขาธิการอาจมีคำสั่งทันทีหรือแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาก็ได้ ทั้งนี้ ให้นำความในข้อ ๑๐ ถึงข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๐ กรณีที่ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการขึ้นทะเบียนประสงค์จะแก้ไขข้อความในทะเบียนหนังสือสำคัญหรือบัตรประจำตัวให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ให้ยื่นคำขอตามแบบที่กำหนดต่อผู้อำนวยการ

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่หนังสือสำคัญหรือบัตรประจำตัวที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลสูญหาย ขำรุดเสียหาย หรือถูกทำลาย ผู้นั้นอาจขอใบแทนหนังสือสำคัญและบัตรประจำตัวได้โดยยื่นคำขอตามแบบที่กำหนดต่อผู้อำนวยการ

ข้อ ๒๒ ให้ผู้อำนวยการตรวจสอบความถูกต้องของคำขอที่ยื่นมาตามข้อ ๒๐ หรือข้อ ๒๑ แล้วแต่กรณี แล้วทำความเห็นเสนอเลขาธิการเพื่อมีคำสั่งโดยด่วน

หมวด ๕

การสิ้นสุดของการขึ้นทะเบียนผู้เชี่ยวชาญของศาล

ข้อ ๒๓ นอกจากการครบกำหนดอายุทะเบียนตามข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง การขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ขอลถอนชื่อออกจากทะเบียน

(๓) ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามในการขอขึ้นทะเบียนตามข้อ ๗

(๔) ถูกเพิกถอนทะเบียน

(๕) เมื่อได้รับแจ้งจากศาลว่าผู้เชี่ยวชาญของศาลไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งศาลโดยไม่มีเหตุอันสมควร

เมื่อการขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลสิ้นสุดลงแล้ว ให้ผู้อำนวยการบันทึกเพิกถอนชื่อผู้เชี่ยวชาญนั้นออกจากสารบบทะเบียน และให้มีหนังสือแจ้งศาล หน่วยงานที่ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับขึ้นทะเบียนดังกล่าวทำงาน และองค์กรควบคุมวิชาชีพทางสาขาที่ขึ้นทะเบียนทราบ

ข้อ ๒๔ นอกจากการขอถอนชื่อตามข้อ ๑๔ แล้ว ผู้เชี่ยวชาญอาจขอถอนชื่อออกจากทะเบียนโดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้อำนวยการ เมื่อผู้อำนวยการได้รับหนังสือแล้วให้ถือว่า การขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญสิ้นสุดลงตามข้อ ๒๓ (๒)

ข้อ ๒๕ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้มีความประพฤติที่เสื่อมเสีย หรือนำความรู้ความเชี่ยวชาญที่ได้รับการรับรองไปใช้ในทางที่เสียหาย หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่กระบวนการยุติธรรม หรือถูกผู้มีส่วนได้เสียกล่าวหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นผู้เชี่ยวชาญของศาล หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญตามคำสั่งศาล โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือประพฤติผิดจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม ให้ผู้อำนวยการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วทำรายงานความเห็นเสนอต่อเลขาธิการ

ในกรณีที่เลขาธิการเห็นว่า มีเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามข้อ ๒๖ แต่ถ้าเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามรายงานความเห็นของผู้อำนวยการเป็นเรื่องไม่ร้ายแรงหรือมีเหตุอันใดอันสมควร เลขาธิการอาจตัดถอนผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นลายลักษณ์อักษร โดยไม่ต้องดำเนินการตามข้อ ๒๖ ก็ได้

ข้อ ๒๖ ให้เลขาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นในการเพิกถอนทะเบียนผู้เชี่ยวชาญนั้น

ให้นำความในข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการและการดำเนินการของคณะกรรมการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การพิจารณาของคณะกรรมการต้องให้โอกาสผู้เชี่ยวชาญนั้นแสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลเกี่ยวกับกรณีที่ถูกกล่าวหา

ข้อ ๒๗ เมื่อได้รับความเห็นจากคณะกรรมการ ให้เลขาธิการพิจารณามีคำสั่งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นและให้ผู้อำนวยการแจ้งคำสั่งให้ผู้เชี่ยวชาญนั้นทราบโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่เลขาธิการมีคำสั่ง และให้ถือว่าผู้เชี่ยวชาญนั้นได้รับแจ้งคำสั่งเมื่อครบกำหนด ๗ วัน นับแต่วันส่งไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

หมวด ๖

การแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญโดยศาล

ข้อ ๒๘ ผู้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญตามข้อบังคับนี้อาจได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ในคดีอาญา ศาลอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญจากผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการขึ้นทะเบียนตามข้อบังคับนี้ก็ได้

ข้อ ๒๙ ในกรณีที่ศาลแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญโดยที่ไม่มีคู่ความฝ่ายใดร้องขอ ให้พิจารณาแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญที่ขึ้นทะเบียนตามข้อบังคับนี้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐก่อน

ข้อ ๓๐ การขอความเห็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ศาลแจ้งเรื่องที่ประสงค์จะขอความเห็นไปยังบุคคลนั้น หากจำเป็นต้องมีการตรวจพิสูจน์บุคคล เอกสาร วัตถุ สถานที่ หรือการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์

หรือการตรวจพิสูจน์อื่นใด ให้ระบุรายละเอียดของงานที่ต้องทำให้ชัดเจน และสั่งให้แจ้งค่าป่วยการในการจัดทำรายงานและค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ให้ทราบก่อนด้วย

ข้อ ๓๑ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้ขึ้นทะเบียนตามข้อบังคับนี้ ให้ปฏิบัติหน้าที่ในคดีได้แล้ว หากศาลมีข้อขัดข้องหรือมีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นประการใด ให้แจ้งเรื่องดังกล่าวไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป

หมวด ๗

การจ่ายค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายแก่ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ๓๒ ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายแก่ผู้เชี่ยวชาญซึ่งศาลแต่งตั้งเอง ดังนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการขึ้นทะเบียนตามข้อบังคับนี้หรือไม่

(๑) ค่าป่วยการ

ในกรณีให้ความเห็นต่อศาลด้วยวาจา ให้ส่งจ่ายตามบัญชี ๑ ท้ายข้อบังคับนี้

ในกรณีทำรายงานความเห็นเป็นหนังสือเสนอต่อศาล ให้ส่งจ่ายตามบัญชี ๒ ท้ายข้อบังคับนี้

ถ้าศาลเห็นว่าคดีมีความยุ่งยากซับซ้อนหรือผู้เชี่ยวชาญต้องใช้เวลาในการเบิกความต่อศาลหรือจัดทำรายงานความเห็นเป็นเวลานาน ศาลอาจกำหนดค่าป่วยการสูงกว่าอัตราขั้นสูงที่กำหนดไว้ในบัญชี ๑ หรือบัญชี ๒ ท้ายข้อบังคับนี้ก็ได้

(๒) ค่าใช้จ่าย

ในกรณีตรวจพิสูจน์บุคคล เอกสาร วัตถุ สถานที่ การตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ หรือการตรวจใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความเห็นหรือรายงานความเห็น ให้ส่งจ่ายตามบัญชี ๓ ท้ายข้อบังคับนี้

ในกรณีที่เป็นค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พัก ให้ส่งจ่ายตามบัญชี ๔ ท้ายข้อบังคับนี้

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ให้ส่งจ่ายเงินตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๓๔ การจ่ายเงินตามข้อ ๓๒ ให้เบิกจ่ายจากงบประมาณและให้จ่ายเมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้นหรือเมื่อได้มาตามนัดของศาลในแต่ละครั้ง แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญมาตามนัดของศาลแต่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ได้เป็นความผิดของผู้นั้น ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายแก่ผู้เชี่ยวชาญที่มาศาลได้ตามบัญชีท้ายข้อบังคับนี้สำหรับค่าป่วยการให้กำหนดในอัตราขั้นต่ำตามบัญชี ๑ ท้ายข้อบังคับนี้ และถ้าการไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่นั้นเป็นเพราะความผิดของคู่ความฝ่ายใด ศาลอาจมีคำสั่งให้คู่ความฝ่ายนั้นรับผิดชอบชำระเงินจำนวนดังกล่าวแก่ผู้เชี่ยวชาญที่มาศาลได้ตามที่เห็นสมควร

วิธีการเบิกจ่าย หลักฐานและเอกสารการเบิกจ่ายเงิน ให้ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเกี่ยวกับการเงิน

ข้อ ๓๕ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งศาลแต่งตั้งโดยที่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายร้องขอมีสถานีที่จะได้รับค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายตามที่ศาลเห็นสมควร โดยคำนึงถึงสภาพแห่งคดี ความยากง่ายของงานที่ต้องทำ ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการทำงาน ตลอดจนฐานะทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญและจำนวนเงินที่มีการเรียกเก็บ

ให้คู่ความฝ่ายที่ร้องขอตั้งผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ชำระค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าเป็นกรณี ที่คู่ความทั้งสองฝ่ายร้องขอก็ให้แบ่งชำระเป็นส่วนเท่ากันหรือตามคำสั่งศาล

ศาลอาจมีคำสั่งให้คู่ความที่ร้องขอตั้งผู้เชี่ยวชาญตามวรรคสองวางเงินซึ่งจะต้องชำระไว้เป็น การล่วงหน้าได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๓๖ การจ่ายเงินตามข้อ ๓๕ ให้จ่ายเมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้นหรือเมื่อได้มา ตามนัดของศาลในแต่ละครั้ง แล้วแต่กรณี เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็น ศาลอาจมีคำสั่งให้จ่ายเงินล่วงหน้า บางส่วนแก่ผู้เชี่ยวชาญก่อนก็ได้

ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญมาตามนัดของศาลแต่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ได้เป็นความผิดของผู้ นั้น ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายแก่ผู้เชี่ยวชาญที่มาศาลได้ตามที่เห็นสมควรและถ้า การไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่นั้นเป็นเพราะความผิดของคู่ความฝ่ายใด ศาลอาจมีคำสั่งให้คู่ความฝ่ายนั้นรับผิดชอบ ชำระเงินจำนวนดังกล่าวแก่ผู้เชี่ยวชาญที่มาศาลได้ตามที่เห็นสมควร

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๗ ให้ทะเบียนที่รับขึ้นไว้ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับมีผลใช้ได้ต่อไปจนกว่าอายุทะเบียน จะสิ้นสุดลง

ข้อ ๓๘ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคำขอขึ้นทะเบียนตามข้อบังคับนี้ ให้ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน เป็นผู้เชี่ยวชาญที่ยื่นไว้ก่อนข้อบังคับนี้ใช้บังคับ เป็นผู้ยื่นคำขอตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๓๙ ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญได้ปฏิบัติหน้าที่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับและศาลยังไม่ได้ส่งจ่าย ค่าป่วยการและค่าใช้จ่าย ให้ผู้เชี่ยวชาญนั้นมีสิทธิได้รับค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ชีพ จุลมนต์

ประธานศาลฎีกา

ประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

บัญชี ๑

ค่าป่วยการผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความเห็นต่อศาลด้วยวาจา

อัตราระหว่างขั้นต่ำและขั้นสูง	
ขั้นต่ำครึ่งละ	ขั้นสูงครึ่งละ
๒,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๐ บาท

บัญชี ๒

ค่าป่วยการในการจัดทำรายงานความเห็นเป็นหนังสือเสนอต่อศาล

อัตราระหว่างขั้นต่ำและขั้นสูง	
ขั้นต่ำคดีละ	ขั้นสูงคดีละ
๓,๐๐๐ บาท	๓๐,๐๐๐ บาท

บัญชี ๓

ค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์บุคคล เอกสาร วัตถุ สถานที่ การตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ หรือการตรวจบุคคล เอกสาร วัตถุ สถานที่ใดๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความเห็นหรือรายงานความเห็น

หลักเกณฑ์	ค่าใช้จ่าย
๑. ในกรณีที่ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตรวจ	เบิกได้เท่าที่จ่ายจริง
๒. ในกรณีที่ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตรวจ	เบิกได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินค่าใช้จ่ายตามข้อ ๑ ที่ตรวจพิสูจน์ในประเภทเดียวกัน ในกรณีจำเป็นที่จะต้องจ่ายเกินกว่านั้นหรือไม่มีอัตรานั้น เทียบเคียงให้อยู่ในดุลพินิจของศาล

บัญชี ๔

ค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พัก

หลักเกณฑ์	ค่าใช้จ่าย
๑. ผู้ที่เป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงาน หรือลูกจ้างของราชการ	เบิกจ่ายตามหลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น
๒. บุคคลนอกจาก (๑)	เบิกจ่ายได้โดยเทียบเท่ากับตำแหน่งข้าราชการศาลยุติธรรมประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญ